

مهدی» روانه رقابت سودای سیمیرغ جشنواره فیلم فجر شد و مورد توجه قرار گرفت. صفری یکی از آسیب‌های آثار دفاع مقدس را نگاه سیاست‌گذاران سینمایی دانست که ترجیح می‌دهند کار به سمت سریال‌های آپارتمانی دفاع مقدس پیش برود.

وی در توضیح بیشتر افزود: وقتی فیلمساز و تهیه‌کننده‌ای می‌خواهد درباره تبعات و اثرات جنگ فیلم بسازد و یا از دل جنگ عبور کرده و موقعیت‌های عملیاتی را نشان دهد با ممیزی‌ها و سختگیری‌هایی روبه‌رو می‌شود چرا که مسائلی وجود دارد که پذیرفتن آن برای برخی سخت است. به همین دلیل تهیه‌کننده تلاش می‌کند سراغ برهه‌ای از جنگ برود که ایمن تر است و به جای جنگ واقعی در ابعاد رزم و میدان به موضوعات دفاع مقدس بپردازد.

صفری در خصوص دشواری‌های ساخت اثر دفاع مقدسی یا جنگی تصریح کرد: مسئله این است که بدنه سینما و حتی سریال‌سازی در تلویزیون توان ساخت این مجموعه‌ها را ندارد، چون دائماً این کارها ساخته و تمرین نشده و شما برای هر سکانس مسئله خواهید داشت. چه در زمینه بخش‌های ستادی که مرتبط می‌شود با نهاد‌های تصمیم‌گیر، چه در خود بدنه تکنیکال کار که خود همکاران ما هستند، چون آمادگی ساخت این کارها وجود ندارد، مشکلات زیاد است.

این تهیه‌کننده ادامه داد: وضعیت تولید اثر جنگی به شکلی است که شما باید همه چیز را بسازید و خلق کنید. شما نه شهرک سینمایی درست و حسابی با کارکرد مناسب در اختیار دارید و نه پشتیبانی درستی از کارها می‌شود. تمام وقت ما باید درگیر نامه‌نگاری، اجازه از ارگان‌ها و نهادهای دولتی و نظامی باشد و چون فرایند تولید فیلم جنگی با فیلم آپارتمانی متفاوت است همه عوامل برای رسیدن به نقطه مطلوب ضریب می‌گیرند و چند برابر از شما وقت و انرژی و حتی بودجه می‌طلبند. وی مسئله مالی و بودجه را خیلی در تولید آثار دفاع مقدسی مهم ندانست و گفت: اینکه سینمای دفاع مقدس بودجه بیشتری

می‌خواهد را قبول ندارم چون اکنون برای آثار سینمایی دیگر بودجه‌های بیشتر یا هم‌اندازه با فیلم جنگی صرف می‌شود. به نظر من آنچه یک کارگردان راز ساخت اثر جنگی منصرف می‌کند بیشتر عدم همراهی با تهیه‌کننده و سازوکارهای دست و پاگیری است که هر سکانس فیلم جنگی را طاققت فرسا می‌کند. صفری با بیان اینکه ساخت فیلم‌های دفاع مقدسی ضرورتی انکارناپذیر است اما چرا چرخه تولید این ژانر این میزان سخت و پیچیده است گفت: ما می‌گوییم ضروری است که حتماً این آثار ساخته شود اما چرا تهیه‌کننده‌ای که یک اثر موفق دفاع مقدسی دارد دیگر سراغ این ژانر نمی‌رود؟ برای اینکه سختی و حاشیه کار برایش زیاد است. ممکن است وقتی اثر اکران شد همه از او قدر دانی کنند اما آن دو سال مرارت و سختی برای تولید اثر بردباری بیشتری را می‌طلبد. تهیه‌کننده «عاشورا» تأکید کرد: هالیوود هنوز سالی یک‌بار فیلم‌هایی درباره جنگ جهانی می‌سازد. اتفاقاً «موقعیت مهدی» و «عاشورا» نشان داد که فیلم جنگی چه میزان می‌تواند جذاب باشد. ما قهرمان‌هایی چون باکری کم نداریم که می‌توانند برای مخاطب و مردم جذاب باشند.

وی افزود: شخصیت‌های بی‌شماری در این هشت سال بودند که هر کدام قصه جذاب و ماندگاری دارند و اگر اراده‌ای برای معرفی این قهرمانان باشد به شرط سپردن به دست افراد کارآزموده، حتماً آثار خوبی تولید خواهد شد خودم هر زمان این آثار را می‌بینم، لذت می‌برم و به نظر من حتی به لحاظ تجاری هم تولید این آثار توجیه دارد.

حبیب‌الله بهمنی:

سینمای دفاع مقدس دچار سیاست زدگی و نوسانات مدیریتی است

حبیب‌الله بهمنی کارگردان سینما، سینمای دفاع مقدس را منحصر به سینما ایران دانست و اظهار کرد: سینمای دفاع مقدس با سینمای جنگ که عمدتاً با استانداردهای غرب تعریف شده‌اند، متفاوت است و دلیل آن این است که معیارهای سینمای دفاع مقدس بر پایه فرهنگی دینی و بومی کشورمان شکل گرفته است.

وی افزود: این سینما دوران طلایی‌ای پشت سر گذاشته و آثار درخشانی در این سینما رشد کرده‌اند که سبب افتخار سینمای کشورمان هستند. گونه‌ای که توانسته از ارزش‌های انقلاب دفاع کند.

بهمنی تصریح کرد: علی‌رغم بضاعتی که این ژانر دارد و حتی می‌تواند منطقه را تغذیه کند اما جایگاه آن، شکل مناسبی ندارد. دلیل این وضعیت نیز از آنجا نشأت می‌گیرد که این گونه سینمایی نتوانسته

همخوانی مناسبی با زمان حال داشته باشد و بهترین آثار تنها به سینمای دهه ۶۰ و ۷۰ مربوط می‌شود، در حالی که سینما می‌توانست با نگاه درست به این حوزه، امروز در این ژانر حرف‌های زیادی برای گفتن داشته باشد. کارگردان فیلم «سیب و سلما» سینمای دفاع

مقدس را دچار سیاست زدگی و نوسانات مدیریتی دانست و گفت: اگر مسئولین فرهنگی کشور تصمیم بگیرند که این سینما را سر و سامانی بدهند قطعاً فضای این سینما حال و هوایی بهتر از امروز پیدا می‌کند

اما بحث بر سر این است که باید از فیلمسازانی که به این حوزه ورود می‌کنند حمایت شود چه فیلمسازی که از قدیم در این حوزه فیلم

می‌ساخته و هنوز علاقه‌مند به این ژانر است و چه فیلمسازان جوانی که تصمیم می‌گیرند به دسته اول بپیوندند و فیلمسازی در این حوزه را

تجربه کنند. وی افزود: فیلمسازان ما خلاقیت دارند اما مدیریت کار نو و متفاوت را نمی‌پذیرد. در نهایت کسی در این فضا می‌ماند که انگیزه شخصی دارد. وقتی بدنه مدیریت بسسته و محدود باشد هیچ اتفاق

مثبتی در این حوزه رخ نمی‌دهد و این سستی و رخوت به بدنه تولیدات هم منتقل می‌شود. بهمنی در پاسخ به این سؤال که آیا سینمای دفاع مقدس برای جذب نسل جوان موفق بوده، گفت: دقیقاً یکی از

مشکلاتی که باعث شده، سینمای دفاع مقدس به حاشیه رانده شود همین نکته است و ما از این زاویه دچار رکود هستیم. سینمای دفاع

مقدس نیازمند یک خانه تکانی و بازسازی در مدیریت است و این گونه سینمایی نتوانسته خود را با استانداردهای روز این ژانر همخوان کند.

این مسئله نیز تنها به سخت‌افزار و مسائل لجستیکی خلاصه نمی‌شود، بلکه در نوع نگاه هم هنرمندان سینمای دفاع مقدس باید فضای جدیدی را خلق کنند تا فیلمسازان جوان جذب آن شوند. کارگردان

«زندادان ۷۰۷» در ادامه درباره موانع در سینمای دفاع مقدس توضیح داد: یکی از مهمترین موانع در ذهن مدیریتی وجود دارد در استراتژی

و برنامه‌هایی که برای سینما طراحی می‌شود وجود دارد برخی مواقع این گفته را می‌شنویم که سینمای دفاع مقدس مخاطب لازم را ندارد، به نظر من این گفته نوعی بی‌انصافی محض است، چون اگر نیاز واقعی مخاطب را پاسخ دهیم و با ذائقه‌سازی روی آن سرمایه‌گذاری کنیم موفق خواهیم شد. اما وقتی ما خود با تولید کارهای کم کیفیت مخاطب را به دیدن فیلم‌های صرفاً مفرح تشویق می‌کنیم نمی‌توانیم

از سطح سلیقه مردم ایرادی بگیریم. وی افزود: اگر این ژانر به درستی ادامه پیدا کند و در کنار عزم لازم برای توجه به این سینما تفکر مناسب را هم با آن همراهی کنیم آن وقت نیاز واقعی سینمای دفاع مقدس یعنی آشنا شدن با مروری‌های پنهان مانده در صدف دفاع مقدس و صید آن‌ها فراهم می‌شود اما متأسفانه این اتفاق رخ نداده است.

بهمنی در پایان گفت: ما با کمبود نیروی انسانی خلاق روبرو نیستیم بلکه آنچه این سینما را ضعیف نگه داشته است نبودن عزم لازم در بدنه مدیریت و وجود سلیقه‌های مختلف است در حالی که اگر عزم و جدیتی برای پرداختن به این سینما باشد هم تولیدات افزایش می‌یابد و هم ما شاهد کارگردانانی خواهیم بود که آثار در خور توجهی تولید می‌کنند.

عباس ریاحی:

نگاه تک‌بعدی به شخصیت‌های جنگی آسیب‌زا است

عباس ریاحی نویسنده سریال «سوران» که فیلمنامه این اثر را از کتاب «عصرهای کرپسکان» به قلم کیانوش گلزار راغب اقتباس کرده، نگارش در سینمای دفاع مقدس را چندان سهل ندیده اظهار داشت:

فیلمنامه نویسی در حوزه خاص دفاع مقدس مشکلات و چالش‌های خود را دارد. شاید بشود از چالش‌های فراوانی نام برد، اما مهم‌ترین آن‌ها داشتن نگاه تک‌بعدی به شخصیت‌ها، سوژه‌ها و داستان‌های

منحصر به دفاع مقدس است. بخشی از این چالش به دستورالعمل‌های مدیران و بخشی دیگر به ذهنیت نویسنده‌ها برمی‌گردد. اینکه مدیران و تصمیم‌گیرندگان سینما تا چه حد دست فیلمنامه‌نویس را باز می‌گذارند و اینکه نویسنده یک اثر چقدر با حال و هوای جنگ عجین

است همگی می‌تواند روی فیلمنامه مؤثر باشد. وی با بیان اینکه لزوماً نباید فیلمنامه‌نویس دفاع مقدس خودش مؤلف یک اثر مکتوب باشد

اظهار داشت: تنها بایستی که نویسنده ملزم به رعایت آن است، نگارش فیلمنامه جذاب و گیرا، در شأن مخاطب و در شأن آن اثر است. ممکن است نویسنده در مواجهه با یک کتاب خوب دست به تولید اثر اقتباسی

بزند و وقتی دیگر، فیلمنامه از آن خودش باشد که در کل اقتباسی یا تالیفی بودن اثر مهم نیست بلکه چفت و بست فیلمنامه مهم است.

ریاحی در پاسخ به این پرسش که آشنایی نویسنده دفاع مقدسی با سازوکار فیلم‌های جنگی چقدر در پیدایش یک اثر موفق مؤثر است

گفت: هر کس باید با قواعد و قانون بازی آشنا باشد. هر چه نویسنده بر ژانر و ساختار اثر مسلط‌تر، به طبع سناریو هم موفق‌تر است.

نویسنده کتاب «پیش از آن که خوابیم» یکی از ضعف‌های سینمای دفاع مقدس را اقتباس‌های سینمایی انگشت‌شمار در این حوزه دانست

و اظهار داشت: به همان دلیل که اساساً اقتباس در سینمای ما چندان جدی گرفته نشده است این فضا در سینمای دفاع مقدس هم کم‌رنگ است. هر چند این سد در سال‌های اخیر شکسته شده و اهالی سینما به

شکل سیستماتیک متوجه اهمیت و لزوم اقتباس شده‌اند اما سینمای دفاع مقدس همچنان در این زمینه جای کار دارد. وی با اشاره به لزوم

وفاداری نویسنده به اثر اقتباسی افزود: اقتباسی موفق است که وفادار بماند. نویسنده باید چیزهای مهمی را در قصه در نظر بگیرد تا به آن‌ها

وفادار بماند. به طور مثال در سریال «سوران» قصه سعید سردشتی قصه جالبی بود اما اینکه چه میزان به کتاب وفادار بودم بحث اساسی

است. نویسنده ابتدا باید معیارهای مهمی را در قصه در نظر بگیرد که به کتاب وفادار باشد. این کار هنرمند است که باید یک تصویر ذهنی بسازد

و ارتقا دهد تا وقتی بیننده فیلم را می‌بیند، چیزی که هنرمند اجرا می‌کند، دور از ذهن نباشد. ریاحی تولید آثار اقتباسی در سینمای دفاع

مقدس را در علاقه‌مندی مخاطب به خواندن کتاب‌های حوزه پایداری مؤثر دانست و گفت: سینما فراگیرترین هنر است و تأثیری غیرقابل

انکار بر جوامع دارد. فقط کافی است فروش کتاب‌هایی که این شناس را داشته‌اند تا داستان‌شان روی پرده سینما برون‌رابطا قبل‌شان مقایسه

کنیم تا متوجه شوید که یک اثر اقتباسی که اکران می‌شود چقدر در معرفی و شناخت مخاطب از آن کتاب مؤثر است. نویسنده سریال

«سوران» نقش کارگردان و تهیه‌کننده در همراهی با فیلمنامه‌نویس برای تولید یک اثر اقتباسی را مهم دانست و افزود: نویسندگی همراه خودش یک تنهایی شخصی و درونی دارد، چه لطفی بالاتر از این که

نویسنده در حین کار، کارگردان و تهیه‌کننده اثر را در مقام ملازمت داشته باشد. بهترین توقع از کارگردان و تهیه‌کننده در حین نگارش، داشتن نگاه انتقادی همراه با ایده به قصه است. اگر این اتفاق در مسیر تولید رخ دهد و نویسنده و کارگردان با هم ممزوج شوند اثری در خور توجه تولید خواهد شد. وی متذکر شد: فیلمنامه یک اثر جنگی به‌ذات اثر هنری نیست، بلکه متنی فنی است که برای یک گروه مشخص نوشته می‌شود. این متن فنی می‌تواند از ذهن نویسنده نشأت گرفته باشد یا برگرفته از ذهن نویسنده‌ی یک اثر مکتوب باشد. در سینمای دفاع مقدس هر دو وجه فیلمنامه اقتباسی و فیلم‌نامه اورجینال اعتبار دارد و سینمای دفاع مقدس به هر دوی آن‌ها نیازمند است.